

Plan for trosopplæring

Stamsund menighet Vedtatt 00.00.12

Godkjent av biskopen 00.00.12

Stamsund menighet

Plan for trosopplæring

Hovedmål for trosopplæringen	<p>Å gjøre Kristus kjent og trodd. Få tilhørighet til kirke og menighet</p> <p>Vi vil at barn og unge i vår menighet skal få hjelp <u>livstolkning og livsmestring</u>. Trosopplæringen skal legge til rette for å fremme opplevelsen av egenverd og at barn og unge kan se seg selv og tolke sin verden som skapt, elsket og holdt oppe ved Guds kjærlighet.</p> <p>Gjennom trosopplæringen vil vi gi barn og unge <u>kunnskap</u> om den treenige Gud, bibelen, trosbekjennelsen, sakramentene og andre sentrale uttrykk for kirkens tro. De skal få kunnskap om de kristne høytidene og kirken som de tilhører.</p> <p>Barn og unge i vår menighet vil bli kjent <u>med kristen tro og praksis</u>. De skal oppleve hva det vil si å være elsket av Gud, elske seg selv og sin neste, og fritt få undre seg over livet. De vil få uttrykke seg selv, sin tro, sin tvil og sin skaperevne gjennom kunnskap om bønn, Bibelen, gudstjenesten og menighetens fellesskap.</p>
Grunnlag og særpreg	<p>Stamsund er et lokalsamfunn midt i Lofoten som er preget av fiskeriene. Fortsatt er det en aktiv fiskerihavn med tråltrederi, fiskeindustri og dessuten hat Stamsund fast anløp av Hurtigruta. Dette har ført til både en egen kystmesse og tradisjon med 1.mai gudstjeneste. Deler av soknet har også hatt et typisk "fiskarbonde"-landbruk. Stamsund var tidligere kommunesenteret i Hol, med tilhørende tjenestetilbud. Etter kommunesammenslåingen har lokaliseringen av tjenestetilbud forflyttet seg til kommunesenteret Leknes.</p> <p>Lokalsamfunnet har flere teatre, teaterfestival og gallerier. Dette ønsker vi også vi kan utvikle slik at det gjenspeiler seg i trosopplæringstiltakene, sammen med et aktivt musikkliv, idrettslag og et spektakulært alpinanlegg.</p> <p>Svarholt skole er felles skole for nesten alle elever i soknet og i Valberg sokn. Det er noen elever som tilhører Fygle skolekrets. Hvordan en ivaretar barn som går på andre skoler, må en gjøre noen erfaringer om de elevene vil følge egen menighet eller vil følge medelever til tiltakene i nabomenigheten. Her vil vi være praktisk orientert.</p> <p>Stamsund sokn er et typisk folkekirkeområde med høy dåps- og konfirmasjonsprosent. Det drives hverdagsskole for barn og speidere av frivillige. Men her som andre steder er det en utfordring å få frivillige til å delta i menighetsarbeidet.</p> <p>Stamsund kirke er i en funksjonalistisk, tidstypisk stil, får den et særpreg som fører til at mange synes den ser ut som en kraftstasjon. Vi vil at vår kirke skal være en KRAFTSTASJON for menighet og lokalsamfunn, og at dette skal gjenspeile seg i tiltakene i trosopplæringsplanen.</p>

Organisering, rammer og ansvar

Stamsund menighet har 1359 medlemmer, av disse er 269 i alderen 1 – 18 år (2012). Stamsund menighet vil ha et samarbeid med Valberg menighet i flere aldersgrupper siden Valberg og Stamsund menigheter har en felles barne- og ungdomsskole. For ungdom over 13 år, er det naturlig med et samarbeid på Vestvågøy og innen prostiet.

Stamsund og Valberg menigheter har en prest i 100% stilling, 50% diakon og 50% kirkemusiker som begge deles med Borge menighet, 100% kontor/kirketjener, og ca 12% andel av trosopplæringskoordinator. Alle ansatte i stillingene skal bidra innen trosopplæring. Alle ansatte i stillingene har ansvarsområdet som kan bidra innen trosopplæring. Ansvar for arbeidsoppgaver avklares i tiltaksdelen. Ansvaret innebærer et ansvar for å ta initiativ og vurdere om tiltaket kan gjennomføres, ikke å ha nødvendigvis å ha ansvar for gjennomføringa

Stamsund kirke fra 1937 har et kirkerom med plass til ca 550 personer. peisestue og kjøkken, som egner seg godt til varierte opplegg i trosopplæringstiltakene. Det er en flott urnelund rundt kirken, som også kan være et redskap til bruk i tiltakene. I tillegg er det en fiskarheim i Stamsund med mulighet til overnatting. I Sennesvik er det eget bedehus som i dag er brukt til gudstjenester 2 ganger i året.

Trosopplæringsplanen rulleres hvert 4. år. Det skjer når et menighetsråd har fungert i 1 år. Trosopplæring er tema i menighetsrådet minst en gang hver og tiltaksdelen gjennomgås. Det oppnevnes en i menighetsrådet som har et særlig ansvar for å følge med arbeidet med trosopplæringstiltak.

Det oppnevnes et felles trosopplæringsutvalg for Stamsund og Valberg med en representant fra Valberg og to fra Stamsund. En ansatt fra staben er også medlem. Det skal gjennomføres minimum 1 møte i semesteret. Arbeidsoppgavene er praktisk tilrettelegging, rekruttere og støtte frivillige, og følge opp tiltaksdelen i trosopplæringsplanen.

En gang i året inviteres det til et kontaktmøte for trosopplæringsarbeidet i Vest-Lofoten. Hvert menighetsråd kan stille med 2 personer. Det kan være fra menighetsråd, trosopplæringsutvalg, frivillige i trosopplæring eller ansatte. Trosopplæringskoordinator er ansvarlig for gjennomføring av møte. Tema på kontaktmøte er:

- koordinering av felles tiltak,
- vurdere nye tiltak eller større endringer,
- utveksle ideer og erfaringer fra trosopplæringsarbeidet,
- få presentert og diskutert nye konsept ol

Vestvågøy kirkelige fellesråd er vertfellesråd for alle menigheter i Vest-Lofoten. Når saker for trosopplæring behandles, suppleres Vestvågøy kirkelige fellesråd med en representant fra Flakstad menighet og en fra Moskenes menighet, slik at alle menigheter har lik representasjon, i tråd med KL § 12. Valberg menighet vil inngå avtaler med andre menigheter eventuelt fellesrådet om felles tiltak som går over tid, for å avklare ressursomfang og en fordeling av ansvar mellom menighetene. Arbeidet gjøres gjennom de lovpålagte organ.

Plan for trosopplæring – Stamsund menighet

Sentrale dimensjoner for en helhetlig og systematisk trosopplæring

Sentral dimensjon	Beskrivelse	Vedlegg
Samarbeid med hjemmet og familien	<p>Hjemmet er den viktigste arena for utvikling av et barns trosliv. Stamsund menighet vil støtte hjemmet ved å sende og dele ut materiell som legger til rette for å utøve sin tro i hverdagslivet. Ved gjennomføring av de ulike tiltak skal foreldre få et godt innblikk i hva som skal skje, og gjerne involveres enten som ledere eller ved programposter som omfatter hele familien.</p> <p>Stamsund menighet ønsker at foreldre også skal ha innflytelse på menighetens aktiviteter. Det skal gjøres ved at foreldre med barn 0 – 18 år rekrutteres til råd og utvalg.</p> <p>Det skal legges til rette for at foreldre kan diskutere og evaluere minst 1 tiltak i året. I samarbeid med Vestvågøy kirkelige fellesråd utvikles digitale kvantitative undersøkelser. For barn over 10 år, legges det til rette for egen evaluering av tiltak de er med på, særlig der tiltaket er over lenger tid eller flere ganger.</p>	
Barn og unges medvirkning	<p>Barn og ungdom skal få anledning til å medvirke både i gudstjenester og andre aktiviteter. Det kan være tekstlesning, sang, ansvar for leker, praktiske gjøremål mv.</p> <p>Det skal også legges til rette for at barn og ungdom kan få utforme og lage deler/hele ledd i gudstjenester og tiltak, slik at de får sette sitt eget preg på, f.eks forbønn, preken, sangvalg.</p> <p>Ved oppnevning av utvalg under menighetsrådet, skal en forsøke å rekruttere minst et medlem under 18 år. Det kan være til sang og musikkutvalg, trosopplæringsutvalg, diakoniutvalg mv.</p> <p>Gjennom lederrekruttering kan større barn og ungdom få oppgaver i tiltak rettet mot yngre barn. Da må det legges til rette for varierte oppgaver der de kan bidra ut fra egne evner og interesser. Ved planlegging av tiltak, skal dette alltid vurderes.</p> <p>Det er et mål at minst en ungdom fra menigheten skal delta på ungdommens kirketing årlig.</p> <p>I samarbeid med Vestvågøy kirkelige fellesråd, skal en ved kirkevalg legge vekt på informasjonen at alle over 15 år har stemmerett. Det informeres om dette der konfirmantkullene får kirkelig stemmerett før de er 18 år.</p>	
Inkludering og tilrettelegging	<p>Ved invitasjon til alle trosopplæringstiltak skal det informeres om at menigheten vil legge til rette for barn og unge med spesielle behov. Stamsund menighet vil strekke seg langt for å tilrettelegge, både når det gjelder språk, fysisk handikap og utviklingshemming.</p> <p>Ved merkostnader ved tilrettelegging, søker menigheten fellesrådet om midler. Fellesrådet kan stille med midler inntil tilsvarende</p>	

Sentral dimensjon	Beskrivelse	Vedlegg
	<p>det menighetsrådet skyter inn. (jfr. fellesrådsvedtak 25/11) Ved behov for tilrettelegging i konfirmantundervisningen, er omfanget større, og løsninger må være tilpasset den enkeltes behov og menighetens mulighet til tilrettelegging. Dette er en del av kommunens finansiering. For barn og unge med rett til individuell plan (IP), kan det tilrettelegges ved å nedfelle dette i planen, jfr. rundskriv I-6/2009. Dette må da skje i samarbeid med foreldrene.</p> <p>Det er behov for ulik kompetanse, og innen dette feltet skal ansatte med relevant kompetanse kunne ha midlertidige oppgaver i menigheter i vertsfellessrådsområdet som har behov, etter avtale med kirkeverge (jfr. vedtak 25/11).</p> <p>Hvert år arrangeres kirkehelg for utviklingshemmede i Borge kirke, der også ungdom blir invitert. Stamsund menighet vil sørge for at funksjonshemmede i vår menighet får informasjon om tilbud.</p>	
Gudstjeneste	<p>Gudstjenesten er menighetens hovedsamling og er i tillegg til et trosfellesskap også et læringsfellesskap.</p> <p>Vi lærer gjennom ulike uttrykksformer som tekster, liturgi, bønner, salmer, kunst og symbolhandlinger. Kirkerommet er et annerledes rom som åpner for læring som binder sammen kunnskap, praksis og fellesskap. Gudstjenesten har dermed en sentral plass i menighetens trosopplæring.</p> <p>Stamsund menighet har som målsetting at alle tiltak i trosopplæringen skal ha tilknytning til menighetens gudstjenesteliv, enten i form av deltakelse i en gudstjeneste, eller ved at gudstjenestelige elementer inngår i samværene. På denne måten bidrar trosopplæringens møtepunkt til å prege menighetens gudstjenesteliv ved at barn og unges plass i menighetens fellesskap blir tydeliggjort.</p> <p>Uansett må barn, unge og familiene som omfattes av trosopplæringen oppleve at de hører til i menighetens fellesskap, at de er inkludert og likestilt i det "vi" som samles for Guds ansikt. Gudstjenesten er for alle – uavhengig av funksjonsevne. Vi vil legge til rette for/ha egne tilbud til barn under enkelte gudstjenester, slik at alle kan få tilpasset tilbud.</p> <p>Tilhørighet og eierskap skapes gjennom inkludering og aktiv deltakelse. Gjennom sentrale liturgiske ledd som Fadervår, trosbekjennelsen, bønnene og velsignelsen møter barn og unge sentrale trosuttrykk som ikke bare hører til i søndagens gudstjenester, men også i hverdagene.</p> <p>Arbeidet med gudstjenester gir et godt grunnlag for å innarbeide dette menighetens gudstjenesteliv.</p>	
Diakoni	Diakoni er noe som gjelder hele menigheten, det er omsorg i praksis. Diakoni er på mange måter kirkens lære og etterfølgelsen av	

Sentral dimensjon	Beskrivelse	Vedlegg
	<p>Jesus omsatt i praktisk liv. Menigheten kan ikke bare kan nøye seg med å lære barn og unge om kjærlighet, den må erfares og praktiseres. Gjennom diakonien blir dette satt inn i en meningsfull og helhetlig sammenheng.</p> <p>Livshjelp og handlende kjærlighet er to stikkord. Her er det umåtelig viktig at erfaringer og opplevelser er tosidige; at man opplever både å være mottaker og giver. Det er mye lettere å gi videre omsorg og kjærlighet, når man selv har gode erfaringer. Det kristne fellesskapet skal være et kjærlighetens fellesskap, sett og verdsatt</p> <p>Barn og unge skal få mulighet til å delta i menighetens diakonale arbeid uttrykt gjennom nestekjærlighet, kampen for rettferdighet, inkluderende fellesskap og vern om skaperverket. Dette finner vi igjen i de ulike tiltak, eks høst-takkefest, KN-aksjon, finne måter å glede andre på (Tårnagent-oppdrag) og fokus på bibeltekster som "den barmhjertige samaritan".</p>	
Misjon	<p>Vår kirke er del av en verdensvid kirke. Vi skal dele evangeliet og våre ressurser med mennesker over hele verden. Og vi kan lære av andre, slik de kan lære av oss.</p> <p>Vår menighet har en samarbeidsavtale om et misjonsprosjekt. Vi vil at misjon og særlig prosjektet skal speile seg i tiltakene. Det skal være drypp fra misjonsprosjektet, og minst en gang et større tema om vårt misjonsansvar. Misjonsorganisasjonen kan være en ressurs i dette.</p>	
Musikk og kultur	<p>Barn og unge skal få anledning til å uttrykke seg selv, tro, tvil, tilbedelse, glede og klage gjennom salmer, lovsang, musikk og andre kulturuttrykk.</p> <p>Det utarbeides en "sang-salmeliste" med sanger og salmer som skal brukes i trosopplæringsarbeidet, der sentrale salmer knyttet til høytidene også er med. Deler av lista skal være felles for Vestvågøy/Vest-lofoten. Dette arbeidet prioriteres når ny salmebok foreligger, men i vår menighet starter vi arbeidet med å kartlegge hva som brukes nå.</p> <p>Kor og band for barn og ungdom kan være viktige bidrag i trosopplæring, og Stamsund menighet vil samarbeide med andre menigheter om felles tilbud, med omfang og form tilpasses egen menighet, i fra babysang og oppover.</p> <p>Barn og unge engasjeres for å bidra med musikk i gudstjenester og konserter i kirka. Stamsund menighet samarbeider med kulturskolen og Svarholt barne- og ungdomskorps, og prioriterer felles musikkprosjekter.</p> <p>Drama og forming er kulturuttrykk som brukes i noen gudstjenester og tiltak. Det skal legges opp til at barn og unge lager bilder og andre kunstuttrykk som stilles ut i kirka.</p>	
Frivillig	<p>Stamsund menighet vil at alle medlemmer skal oppleve seg som del av vår menighet, og derfor har vi forventning til at alle kan bidra til menighets arbeid. Deltakelse kan skje ved menighetens egne aktiviteter og gjennom samarbeid med andre</p>	

Sentral dimensjon	Beskrivelse	Vedlegg
medarbeiderskap	<p>organisasjoner.</p> <p>Motivering og rekruttering. Det er mange som vil utføre avgrensa oppgaver, men noen vil også ta på seg mer omfattende oppgaver. Da er det viktig at disse oppgavene blir gjort tydelige slik at den som blir spurt, har en klar oppfatning av hva som forventes, og får opplæring dersom det er behov. Det er viktig at planlegging av tiltak gjennomføres slik at frivillige, opplever seg som en leder/deltaker på lik linje med ansatte, og får eierskap til det som skal gjennomføres. Det vil påvirke tidspunkt og omfang for forberedelser til tiltak. Menighetsråd og ansatte har i sitt arbeid ansvar for å legge til rette for dette.</p> <p>Hva som motiverer en frivillig medarbeider kan settes opp i tre punkter og når alle tre punktene er til stede, har medarbeiderskap av frivillige gode kår.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nødvendighet – for at tiltak skal bli gjennomført 2. Mening – oppleve at innsatsen betyr noe, gjør en forskjell 3. Lyst – oppgaver til glede og lyst <p>Ansvar for rekruttering. Menighetsråd og ansatte har ansvar for rekruttering. Der menighetsrådet har underutvalg, er de ansvarlige for å rekruttere på sitt felt. Rekruttering av frivillige er tema på menighetsrådet en gang i året, der oppgaver og hvem som det kan være mulig å spørre, drøftes. De aller fleste rekrutteres inn i frivillige oppgaver gjennom å spørres personlig. Ved all skriftlig invitasjon til trosopplæringstiltak, bør det være et punkt om deltakelse for foreldre og andre.</p> <p>Viktige rekrutteringsarenaer for trosopplæring.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konfirmantforeldre • Foreldre som har sine barn på mange tiltak • Besteforeldregenerasjonen • Faddere <p>Oppfølging av frivillige Frivillighetsfest 1 gang i året. Det arrangeres av staben. Frivillige skal vite hvem som er kontaktperson og støtte for oppgaver de får. Legge til rette for kurs for alle som tar på seg mer omfattende oppgaver, det søkes om støtte til dette og settes av egne midler. Kurs for frivillige utarbeides i samarbeid mellom menighetene i Vest-Lofoten, med trosopplæringskoordinator som ansvarlig</p>	
Samarbeid med andre menigheter i	Det er viktig å finne en god balanse mellom tiltak som gir tilhørighet til vår menighet og kirke, og samtidig kan utvide kontaktnettet for barn og ungdom. Hensiktsmessig ressursbruk mellom menighetsbaserte og felles tiltak	

Sentral dimensjon	Beskrivelse	Vedlegg
prostiet	<p>Vi deler diakon og kirkemusiker med Borge og Valberg menigheter. Fra ca 8 år vil det være naturlig å se om tiltak kan gjøres helt eller delvis som fellestilltak.</p> <p>Etter konfirmasjonen vil tiltakene være for Vestvågøy/Vest-Lofoten. Men det kan også legges til rette for felles tiltak fra 10 år, som Tween-festival, leir mm</p> <p>Prostiet vil være et naturlig samarbeidsområdet for tiltak fra ungdomsalderen, men tiltak for yngre grupper kan vurderes.</p>	
Samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjoner	<p>Stamsund menighet har, og vil utvikle videre samarbeidet med ulike organisasjoner i den norske kirke. Organisasjonene er en ressurs inn i menighetens arbeid og kan utfylle menighetens egen kompetanse. Alderssammensetningen i den kirkelige stab, gjør at dette er særlig aktuelt for trosopplæringsarbeidet, ikke minst ungdomsarbeidet. Utvikling og oppfølging av samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjoner vil oftest være et felles anliggende for tiltak som omfatter flere menigheter.</p> <p>Organisasjoner som Stamsund menighet i dag har et samarbeid med (2012):</p> <ul style="list-style-type: none"> • KFUK/KFUM-speidere – speiderarbeid • Søndagsskoleforbundet – hverdagskolen • Normisjon – misjonsavtale • KFUK/KFUM – MILK og TWEEN-festival • Kirkens Nødhjelp – KN-aksjon i konfirmantarbeidet 	
Tverrfaglig samarbeid	<p>Staben som tilhører Stamsund menighet har faglig kompetente medarbeidere i alle stillinger. I tillegg har vi frivillige som kan bidra med svært ulik kompetanse. I mange (de fleste) oppgaver vil vi jobbe flerfaglig. Flerfaglig betyr at tiltaket er organisert slik at hver enkelt tar ansvar for sitt felt og at oppgavene er godt tilpasset hver enkelts deloppgaver. Når ansvarsfordeling og samarbeidsstrukturer er klar, gjerne ved etablerte arbeidsoppgaver, vil dette være den vanlige samarbeidsformen.</p> <p>Ved nye og utvikling av etablerte tiltak, er det en målsetting å arbeide tverrfaglig. Tverrfaglig samarbeid som arbeidsform betyr at</p> <ul style="list-style-type: none"> • arbeidet skjer på tvers av faggrensene med en helhetlig tilnærming for å nå et felles mål • prosessen er avhengig av nærhet i tid og rom mellom deltakerne fordi arbeidet er et omfattende samspill, mer enn samordning • resultatet kan bli bedre enn om alle løste sin del av oppgaven hver for seg <p>For å legge til rette for tverrfaglig arbeid, vil vi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bruke god tid på planleggingsfasen. 	

Sentral dimensjon	Beskrivelse	Vedlegg
	<ul style="list-style-type: none"> • Sikre en god spredning av kompetanse på deltakerne i planlegging, både stab og frivillig • Alle har en stemme i arbeidsprosessene • Sette mål for tiltaket i fellesskap • Alle har ansvar for å bidra for hverandre i gjennomføringsfasen, alle står sammen om resultatet • Grundig evaluering i fellesskap <p>Arbeidsformen krever tid, men sikrer også kvalitet på tiltakene. Det betyr at et nytt tiltak utarbeides, igangsettes og finner sin form, før en igangsetter nye.</p> <p>Jevne stabsmøter er en forutsetning for godt samarbeid og for staben i Stamsund og Valberg skal det være felles stabsmøte hver 14. dag til vanlig.</p>	
Kommunikasjonsarbeid	<p>Hjemmeside Vestvågøy kirkelige fellesråd har hjemmeside for alle menighetene på Vestvågøy. Den har fungert i flere år og målsettinga er å være aktuell og informere om aktiviteten i menighetene. Nyhetsformidlinga fungerer godt, men hjemmesida må utvikles videre for å gi relevant og oppdatert informasjon om trosopplæringsarbeidet i menigheten og bli et praktisk hjelpemiddel. Kirkevergen har ansvar for at dette følges opp.</p> <p>Sosiale medier ALT I: Stamsund menighet vil være til stede på aktuelle sosial media. Endringer skjer raskt og det er en målsetting å legge til rette for å ha medarbeidere som kan følge opp endringene. For informasjon mot konfirmanter, foreldre og småbarnsfamilier er "facebook" en arena som brukes aktivt i dag. Facebook i kombinasjon med hjemmeside gjør det enkelt å nå fram med informasjon, bilder mv.</p> <p>Informasjonsmateriell til utdeling/utsending Stamsund menighet vil utarbeide en informasjonsfolder der menighetens trosopplæring presenteres og som deles ut i forbindelse med dåp, kontakt med tilflytta familier mm. Den fornyes ved behov og ansvarlig for dette er den ansatte på kontoret. Kontoransvarlig er ansvarlig for oppdatering. Revisjon er trosopplæringskoordinator ansvarlig for, sammen med hele staben. Stamsund menighet vil også synliggjøre trosopplæringstiltak i folder for gudstjenestene.</p> <p>Strategi for invitasjoner Det vil bli sendt ut invitasjoner i brev form til tiltak for barn i de ulike aldersgruppene. Ved påmelding til disse tiltakene, vil alltid e-</p>	

Sentral dimensjon	Beskrivelse	Vedlegg
	<p>postadresse og mobil til foreldrene innhentes slik at dette vil være kanalen for andre tiltak. Også ved dåp skal det legges til rette for å få e-postadresse, slik at det kan sendes ut invitasjoner til gudstjenester der barn har stor plass.</p> <p>Det er en utfordring å rekruttere til tiltak for ungdom. Vi må være aktive mot alle som har vært med på tiltak på slutten av barneskolen med invitasjon til tiltak for ungdomsskolealder. Særlig må vi legge til rette for å la ungdommer fortelle om egen opplevelser og inspirere til å delta på tiltakene. For invitasjon til tiltak etter 15 år, går invitasjonen uavhengig medium direkte til ungdommen, siden 15 år er religiøs myndighetsalder.</p> <p>Profil</p> <p>Ved utsending av invitasjoner og informasjon, vil menigheten bruke symboler som både knyttes til offisielle den norske kirke, trosopplæring, Stamsund sokn og det enkelte tiltaket. Standard oppsett av brev har det offisielle oppsettet kombinert med trosopplæringssymbol og Stamsund kirke (se vedlegg). Ved invitasjon til tiltak med egne profiler som "Lys våken", "Tårnagenter" og lignende, må en skjønnsmessig bruke kombinasjoner som gir en god helhet i oppsettet. Det er ikke mål å ha med alt hver gang. Den samme gjelder for oppslag om tiltakene.</p> <p>Det kan også vurderes bruk av t-skjorter og annet materiell produsert sentralt til tiltak som «Størst av alt» osv.</p> <p>Medarbeideren som arbeidsverktøy</p> <p>Medarbeideren er primært et arbeidsverktøy for å legge til rette for god koordinering internt i stab. Det letter samordning gjennom planlegging av arbeid/bruk av lokaliteter (kalender). Den gir også mulighet til å få oversikt over barn i ulike alderskull i den enkelte menighet, og hva som er gjennomført. Det skal lages et felles sett av rutiner knyttet til bruk, slik at informasjon og bruk ikke blir personavhengig, men legger til rette for fleksibilitet. Trosopplæringskoordinator er ansvarlig for oppfølging av dette.</p> <p>Lokale informasjonskanaler</p> <p>Lokalaviser tar gjerne en del oppslag fra vår hjemmeside. I trosopplæringsammenheng vil det være så mye vi kan forvente oppslag på. Når det er informasjon vil veldig gjerne vil få ut, må vi ta direkte kontakt med redaksjonene for å prøve å få større oppslag.</p>	

Stamsund menighet

Tiltak i en systematisk og sammenhengende trosopplæring

er = tiltak som er nå ??=tiltak som er en ide/mulighet

Alder år	Navn på tiltaket	Mål for tiltaket	Tema/Innhold			Arbeidsmåter	Omfang/ timer/ ansvar	Vedlegg
			<i>Livstolking og livsmestring</i>	<i>Kristen tro og tradisjon</i>	<i>Kristen tro i praksis</i>			
0 -18 er	Dåp	Gi informasjon om dåpen Gi informasjon om menighetens trosopplæring Bli kjent med kirken, liturgien, reflektere om dåp og løfter med foreldre se over	Oppløse seg invitert inn i kirken Samtaler om barn og tilknytning til kirke og tro	Kunnskap om dåpen Dåpsliturgi	Delta i dåp og gudstjenestens liturgi	Invitasjon Brosjyre om opplæring Dele ut dåpslys med stave og dåpsklut	Utsendelse kontorans, Samtale + gudstjeneste , 2t <i>Ansvarlig:</i> sokneprest	
0 er	Babysang	Bidra til en god utvikling hos babyer Støtte hjemmet i trosopplæring Bygge nettverk	Gi trygghet for å praktisere trosuttrykk i hjemmet	Skaperverket Noen bibeltekster om Jesus	syng tradisjonelle barnesanger og kristne barnesanger.	Foreldrene og leder sang, berøring og bevegelser sammen med babyen for å skape trygghet, glede og samspill	6 samvær/ 9t <i>Ansvarlig:</i> diakon	
1 ??	Dåps markering	Motivere til dåpsopplæring i hjemmet	Se seg selv som skapt av Gud og elsket av Gud	Skaperverket, bønn, trosbekjennelsen	Aftenbønn	sende ut engel ved dåpsmarkering, + brev	<i>Ansvarlig:</i> Kontoransatt	
2 ??	Invitasjon til dåpsmarkering	Motivere til dåpsopplæring i hjemmet			Tro og tillit	Sende ut invitasjon+ bok ved fremmøte Hellige tre kongers fest	Gudstjeneste, <i>Ansvarlig:</i> sokneprest	
3 ??	Dåps markering	Motivere til dåpsopplæring i hjemmet			Bordbønn, sang	sende ut CD og lignende ved dåpsmarkering, musikk	<i>Ansvarlig:</i> Kontoransatt	
4 er	4-års bok	Gi barna en god gudstjenesteopplevelse, og gi dem en bok de kan lese hjemme der de kan lære bibelfortellinger med mer	Tilhørighet til kirke og menighet	Jesus og barna, Vern om skaperverket, dele, nestekjærighet	Gudstjeneste Sang Bønn	Formidling via fortelling, drama og visualisering "min egen kirkebok" høsttakkefest	1 samling/ Hverdags skole + gudstjeneste , ca 2 t Ansvar: sokneprest	

Alder år	Navn på tiltaket	Mål for tiltaket	Tema/Innhold			Arbeidsmåter	Omfang/ timer/ ansvar	Vedlegg
			<i>Livstolkning og livsmestring</i>	<i>Kristen tro og tradisjon</i>	<i>Kristen tro i praksis</i>			
4 - 8 er	Hverdags skole	JESUS TIL BARNA - høre Guds ord - få kristen kunnskap - del av et kristent fellesskap	Tilhørighet til kristent fellesskap Kristen tro som fundament for livet	Bibelens fortellinger. Lære Gud å kjenne som Fader, Sønn og Hellig Ånd – skaper, frelser og kraft til nytt liv. Jesu død og oppstandelse	Synge, be, delta i gudstjeneste, Snakke om Gud	Formidling med bilder, drama, dvd, flanellograf Lek, sang som en del av formidlingen Barna skal få rom for å undre seg i møte med bibelfortellingene og forstå de ut fra sitt eget barneperspektiv. Formidlingen skal skje gjennom et mangfold av former og aktiviteter	Eget utarbeidet opplegg, sprell levende se www.nssf.no 20 samvær à 1,5 t, <i>ansvar:</i> frivillige	
5 er	Barnebibel	Bli kjent med bibelens kjernefortellinger,	Komme til Gud med vår glede og sorg	"Gud kom som menneske"	Leke, synge, gudstjeneste	Karnevals-gudstjeneste	<i>Ansvar:</i> sokneprest	
6 er	6-års bok	Fokus på skolestart som en viktig begivenhet i barnas liv. Lære om kirke og lære bibelfortellinger ved å bruke boka "Tre i et tre" hjemme	Jesus ser alle mennesker	Fortellingen om Sakkeus	Synge, be, delta på gudstjeneste	Bibelfortelling, flanellograf, formidling fra boka "Tre i et tre" Gudstjeneste ca skolestart	Gudstjeneste, utdeling av "Tre i et tre" <i>Ansvar:</i> Sokneprest/ kontor	
7 ??	Ut på tur	Bli kjent med speidere, noe om å være ute (ikke bare noe vi gjør i kirka)				På tur, gjøre speiderting, se under	<i>Ansvar:</i> Frivillige/ kontor	
7- 18 er	Speider	Hjelpe barn og unge til å utvikle en kristen tro og oppdra dem til ansvarsbevissthet, selvstendighet, samfunnsmessig	Se eget vedlegg om tema og innhold			Formidle det kristne budskapet i rammen av friluftsliv og fellesskap.	Eget utarbeidet opplegg Se www.kmspeider.no og www.speiderprogram.no	

Alder år	Navn på tiltaket	Mål for tiltaket	Tema/Innhold			Arbeidsmåter	Omfang/ timer/ ansvar	Vedlegg
			<i>Livstolkning og livsmestring</i>	<i>Kristen tro og tradisjon</i>	<i>Kristen tro i praksis</i>			
		engasjement, mellomfolkelig forståelse og respekt for naturens verdi. Ansvar for seg selv.					2 t/uke i snitt, 30 samvær <i>Ansvar:</i> frivillige	
8 er	Tårnagenhelg <i>Samarbeid med Valberg</i>	Opplive fellesskap med andre barn og kjennskap til kirka, slik at barna kan lære om kirkas symboler og bruk i kristen tro	Bli fortrolig med kirka som et sted å være, fellesskap	En bibelfortelling, kirkens symboler	Delta på gudstjeneste	Lørdag: labyrint og intro, skattejakt (m/kryssord), tur i tårnet, mat (flaggermus-suppe), lek, oppdrag gudstjeneste, tur i kjeller.Samarbeid med Valberg og Borge	(3)4 t + gudstjeneste 2 t <i>Ansvarlig:</i> diakon	
9-12 er	TWEEN <i>Felles Vest-Lofoten</i>	Opplive kristent fellesskap og tro, lavterksetilbud	Vennskap, inkludering gjennom lek, Bruk av symbolhandlinger	Et sentralt tema for kristen tro, gjerne knyttet til søndagens tekst, f.eks bønn, Vennskap, inkludering gjennom lek, Bruk av symbolhandlinger	Delta på gudstjeneste, bønnevandring, syngesammen,	Aktiviteter og lek, Undervisning og utøvelse Ansvar trosoppl.k Samarbeid i prostiet og med KFUK/KFUM	Lørdag kl 11 – søndag kl 18, Undervisning og lignende. Ca 5 t <i>Ansvarlig:</i> Trosoppl.k	
10 og 11 er	Lys våken <i>Samarbeid med Valberg</i>	Gi en god opplevelse i kirka, og lære om hva som finnes i kirkerommet, hvilke funksjon de har og hva som skjer i en gudstjeneste	Å være i Gud hus gir trygghet, fellesskap	Lære om kirka og inventar Lære minst to bibelfortellinger, slå opp i bibelen Bibeltekst: f.eks Jesus som 12 åring i tempelet, Jesus som verdens lys	Be Synge Gudstjenestedeltakelse, Vandring i kirkerommet h	Bibelfortelling, vist med bilder, fortelling og samtale Oppgaver og konkurranser Overnatte i kirka Felleskap i måltider Vandring i kirka	Kl 18 lørdag tom kirkekaffe på søndag, gudstj kl 11 <i>Ansvarlig:</i> Diakon	

Alder år	Navn på tiltaket	Mål for tiltaket	Tema/Innhold			Arbeidsmåter	Omfang/timer/ansvar	Vedlegg
			<i>Livstolking og livsmestring</i>	<i>Kristen tro og tradisjon</i>	<i>Kristen tro i praksis</i>			
14 ??	Før-konfirmant Hver menighet for seg	Få mer informasjon om konfirmanttida	Gi godt grunnlag for å vite hva kirkelig konfirmasjon, trygghet på innhold og eget valg	Dåpen konfirmasjonen	Ritualer som brukes i konfirmanttida	Utvidet tid innskriving av konfirmanter Bli kjent –aktiviteter mm	2-3 t/lørdag <i>Ansvar:</i> sokneprest	
14/15 er	Konfirmasjon <i>Samarbeid med Valberg på undervisning</i>	Arbeide helhetlig med Bibelen, eget liv, praksiser og kirkens tro Gi mot og inspirasjon til å leve som kristen	Gjennom refleksjon, kunnskap og erfaring skal konfirmanten se sitt liv i lys av troen på den treenige Gud.	Bibelen, GT og NT Trosbekjennelsen Sakramentene gudstjeneste Budene Fader vår	Erfare evangeliet gjennom handling og refleksjon: <ul style="list-style-type: none"> • Bønn • Sang • Diakoni • Msjon 	Undervisning i Gudstjeneste Week-end LofotNATTA Interessegrupper? Tjenesteoppgaver? Temagrupper??	60 t, se egen plan med konkretisering av innhold og arbeidsformer Årlig rullering knyttet til kullstørrelse og ressurser <i>Ansvar:</i> Sokneprest	
15 konfir mant er	Faste-aksjon	Skape holdninger om vårt ansvar for mennesker som lider	Se seg selv som en del av menneskeheten, som kan gjøre en forskjell	Nestekjærlighet Diakoni	Gjennomføre innsamlingsaksjon til Kirkens Nødhjelp	Gjennomføre innsamlingsaksjon til Kirkens Nødhjelp	4-6 t <i>Ansvar:</i> diakon	diakoni plan
15 konfir mant er	Lofot-NATTA Felles prostiet	Gi konfirmantene et stort fellesskap, som samtidig er i en kirkelig ramme, gjøre artige ting i lag	Lære og oppleve at fellesskap og glede er en del at den kristne livsutfoldelsen	Delta i gudstjeneste og bønn som en del av et ungdomsarrangement, få tilbud om samtale (Nikodemus kro) UNIK – vi er enestående som skapt i Guds bilde (motto)	Opplive det kristne livet gjennom store og små fellesskap	Innebandyturnering, gruppeaktiviteter, individuelle aktiviteter, gudstjeneste, konsert, tilbud om samtale	12 timer, fra kl 20-08, natt til lørdag, 20 – 8 <i>Ansvar:</i> Buksnes/felles	Samarbeid alle menigheter i Lofoten

Alder år	Navn på tiltaket	Mål for tiltaket	Tema/Innhold			Arbeidsmåter	Omfang/ timer/ ansvar	Vedlegg
			Livstolkning og livsmestring	Kristen tro og tradisjon	Kristen tro i praksis			
16 + er	Lofot-NATTA Lagleder med mer	Få unge som kan kjenne på lederoppgave og være del av kirka	Få erfaring som ledere, kjenne fellesskap med andre, kirkas verdier og holdninger	UNIK – verdien i å være skapt av Gud, menneskeverd	Gudstjeneste Være et forbilde	Lede lag eller andre aktiviteter for konfirmantene	Ansvar: Konfirmant-ansvarlig Lagleder-møte + NATTA	
14/15 ??	Felles tilbud konfirmanter Vestvågøy	Utnytte ressurser bedre Konfirmanter kan fordype seg i tema Felleskap for hele Vestvågøy Avgrensa i tid/timer	Se for konfirmasjon, utdype eget interessefelt	Se for konfirmasjon, uttype et temaområde	Se for konfirmasjon, Samles i felles gudstjeneste Der alle grupper har sin del Praksis på et felt	Jobber dypere med et temaområdet, hvordan avhenger av tema f.eks kor, band, changmakergruppe, konfirmantspeding, diakoni mm	10-12 t Del av konf. Ansvar: Trosoppl.k	
15 er	MILK Prostiet	Gi ungdom opplæring for å ta ansvar i egen menighet/klubb vokse i kristen tro og som mennesker	Utfordres på egne evner/ mestring tilhørighet til kristens fellesskap	Jesus som leder, jeg, som skapt i Guds bilde min plass i fellesskapet gudstjenesten	prøve ut egne evner, både praktiske og kristelig aktiviteter	undervisning, jobbe med oppgaver, utføre oppgaver for andre	Fre 19 – Søn 15 12 t Ansvar: Trosoppl.k.	Samarb eid KFUK- KFUM/
15-16 ??	Jentegruppe med tema livsmestring Vestvågøy	Jobbe med selvbylde, grenser og verdier Gi handlingsalternativ Bli sett og opplevd som verdifull	Være tro mot seg selv Hva er naturlig av reaksjoner, normalt/ ikke normalt	Kristne verdier i møte med mine verdier. Kristne kvinnelige idealer? Jeg er verdifull=kristen identitet. Bibeltekster om Jesus i møte med kvinner	Kristne symbolhandlinger med mer Styrke hverandres selvbylde via positive tilbakemeldinger	Formidling av teori. Samtaler. Praktiske øvelser. Formingsaktiviteter? Kristne symboler/ symbolhandlinger	5 x 2 timer Ansvar: Sokneprest i Hol	Siv
16-18 er	UngMedarbeider Vest-Lofoten	Få en bedre aldersspredning av ledere på våre aktiviteter. Avlaste oppgaver for andre stillinger. Rekruttere inn i frivillige oppgaver i kirke og org lokalt eller på nye steder.	Utvikle ledere Mestre selvstendige arbeidsoppgaver	Være med på andre tiltak der ulike tema tas opp Ta ansvar for å tenke kristne tema inn aktiviteter	Lede Diakonalt perspektiv	Være leder i tiltak Være med på planlegging Få opplæring på arbeidsfelt tilbakemelding på oppgaver Rekruttere inn andre ungdommer til tiltak	Halvårlig arbeidsplan 5 -15 t/mnd honoreres Ansvar: Trosoppl.k	Se vedtatt beskrivelse

Alder år	Navn på tiltaket	Mål for tiltaket	Tema/Innhold			Arbeidsmåter	Omfang/ timer/ ansvar	Vedlegg
			<i>Livstolking og livsmestring</i>	<i>Kristen tro og tradisjon</i>	<i>Kristen tro i praksis</i>			
		Langsiktig rekruttering til stillinger i kirke og kristne org.						
16-18 Er	Klubb for vg	Kristent fellesskap Ta ansvar for egen aktivitet	Fellesskap Ta ansvar for seg selv og andre	Andakt, bibeltekster, sanger, Fader vår, symbolhandlinger	Be, symbolhandlinger	Ulike aktiviteter og steder Ønske fra gruppa	1 gang pr mnd <i>Ansvar:</i> Trosoppl. k	Ungdommene selv
16-18 ??	Hybel-middag	Et møtested i regi av kirken med omsorg+mat+ fellesskap, diakonalt lavtersekeltilbud, tvers av generasjoner	Lage middag sammen og delta i fellesskap, lære å lage sunn mat	Senke terskelen til menighetshuset, vise menighetens samlingsplass er mer enn kirkebygg	Fellesskap	Ungdom deltar i å lage middag og dessert "fra bunnen av". Det må legges til rette for samtale/fellesskap Andre aktiviteter	1-2 gang pr måned, 3 – 3,5 t/gang <i>Ansvar:</i> Trosoppl.k	Diakone? Frivillige??
0 - 18 er	Samisk gudstjeneste 6.februar <i>prostiet</i>	Markere samefolkets dag i Lofoten Synliggjøre samisk språk og kultur Knytte kontakt mot samiske familier	Samisk språk og kultur hører hjemme i kirken	Følger tekstrekke for samefolkets dag	Gudstjeneste med liturgi på nordsamisk Be fadervår Les trosbekjennelsen Delta i liturgi og salmer Ev. delta som tekstleser og under forbønn	Gudstjeneste med forberedelse 2 samvær 3 timer Tilby trosopplæringsmaterieill på samisk	<i>Ansvar:</i> Sokneprest Hol/ kantor Flakstad <i>Ansvar:</i> trosoppl	

Vedlegg til trosopplæringsplaner

- Barnetall pr 2012
- Trosopplæring, KFUK-KFUM speiderne i Stamsund
- Retningslinjer for disponering av trosopplæringsmidler
- Vestvågøy kirkelige fellesråd som vertsfellesråd og styring av trosopplæring
- Felles trosopplæringstiltak for Vest-Lofoten
- UngMedarbeider, beskrivelse pr mai 2012
- Kjernetekster i trosopplæringen. Forslag til bruk av tekster og tema etter alder.

Barn i Stamsund sokn

2012

	Stamsund		
	døpte	tilhør.	i alt
1 år	8	8	16
2 år	9	4	13
3 år	13	4	17
4 år	9		9
5 år	12	1	13
6 år	11	3	14
7 år	9	3	12
8 år	13	2	15
9 år	10		10
10 år	16	3	19
11 år	16	1	17
12 år	12	3	15
13 år	9		9
14 år	16	3	19
15 år	11	1	12
16 år	17	1	18
17 år	22		22
18 år	17	2	19
sum	230	39	269

68 1 - 5 år førskolealder

102 6 - 12 år barnetrinn

40 13 - 15 år ungdomsskoletrinn

59 16 - 18 år videregående

269 barn i alt

Barn	døpte	tilhør.	i alt
2010	255	33	288
2011	227	38	265
2012	230	39	269
2013			

“Trosopplærings-
planen er ikke
fullkommen uten
speiderarbeid!”

Trosopplæring i KFUK-KFUM-speiderne

KFUK-KFUM-speiderne har 13 000 medlemmer fordelt på 320 grupper, og er mange steder en del av menighetens barne- og ungdomsarbeid. Speidernes aktivitetsprogram dekker de fleste aspekter i Plan for trosopplæring i Den norske kirke. Dette kommer til uttrykk gjennom aktiviteter på turer og møter, samt gjennom merkene speiderne tar. KFUK-KFUM-speiding gir et helhetlig trosopplæringstilbud til barn og unge som skal fremme kristen tro, gi kjennskap til den treenige Gud, og gi hjelp til livstolkning og livsmestring.

I KFUK-KFUM-speiderne ønsker vi å gi våre medlemmer et møte med kristen tro, og bidra til ansvarsbevissthet, selvstendighet, samfunnsmessig engasjement, mellomfolkelig forståelse og respekt for naturens verdi. Vi ønsker å ta på alvor at alle er skapt som hele mennesker, og det skal synes i arbeidet vårt og i verdiene vi formidler.

Speidingen bygger på frivillig arbeid. Vi kan hjelpe til med å finne frivillige ressurser og rekruttere ledere.

Arbeidsgrener

Speiderarbeidet er delt opp i fem arbeidsgrener basert på speidernes alder. Hver arbeidsgren har en programbok med forslag til aktiviteter og semesterplaner. Merker brukes som motivasjon og som en synliggjøring av det speiderne har deltatt på. Noen merker favner bredt og jobbes med over et halvt år, andre er mer avgrenset og tas på et møte eller en tur.

Det er lagt opp til forkynnelse og trosutvikling integrert i aktivitetene, i tillegg til tradisjonelle andakter og gudstjenester. Målet er at det skal være naturlig å snakke om Gud og tro i alle livets situasjoner. Det er godt å få relatert tanker, historier og lignelser til eget liv.

vind i håret
leirbål Gud miljøvern
engasjert
opptur bresprekk
kjærlighet skravle
flammer
hele verden

Familiespeiding (0 år til 1. trinn)

Familiespeiding er rettet mot hele familien. Voksne og barn skal lære, lage og leke sammen. Familiespeiderne samles én til to ganger i måneden og rammen er ekornet, friluftsliv og møtet med Gud.

Oppdagere (7-9 år / 2.-3. trinn)

Oppdagerne er ute og det er mye lek. Oppdagerprogrammet har fire semestermerker med et hemmelig oppdrag hvert halvår. De samles gjerne hver annen uke.

Stifinnerne (10-11 år / 4.-5. trinn)

Stifinnerne har fokus på kunnskaper og ferdigheter. Stifinnerne har fire semestermerker, der rammen er en tidsmaskin som tar med speiderne til forskjellige epoker hvert halvår. De har sjørøvertokt og vikingferd, besøker det Ville Vesten og romerne på Jesu tid. Stifinnerne samles gjerne hver uke.

Vandrere (12-16 år / 6.-10. trinn)

Målet er å gi vandrerne gradvis større utfordringer slik at de kan bli selvstendige og klare seg selv, både i samfunnet og i naturen. Vandrerne jobber vanligvis i patruljer, og møtes hver uke.

Rovere (16- / fra 10. trinn)

Roverne har fokus på det sosiale i roverlaget, tjeneste for andre og internasjonale kontakter. Roverne jobber selvstendig, men har gjerne en voksen mentor. De deltar på arrangementer på gruppe-, krets-, forbunds-, og verdensplan.

regndrøpet
pinnebrød
bry seg
gøy
høye tårn
kveldssol
klem
kart og kompass

Andre former for speiding

Konfirmantspeiding

Konfirmantspeiding er et samarbeid mellom menighet og speidergruppe, og kan enkelt tilpasses lokale forhold. Konfirmantspeiding passer for alle. Det kreves ikke spesielle ferdigheter eller kunnskaper. Gjennom aktivt friluftsliv får konfirmantene utfordringer og lærer å samarbeide i ulike situasjoner. Konfirmantene får dessuten et tilbud i speidergruppa som varer lenger enn selve konfirmanttiden.

KFUK-KFUM-speiderne har utarbeidet et metodehefte som gir praktiske tips til hvordan dere kan drive konfirmantspeiding. Heftet inneholder også ferdige program for møter og turer samt forslag til gudstjenester og andakter.

Juniorkonfirmasjon

Juniorkonfirmasjon er et fiks ferdig trosopplæringsopplegg med fokus på alderen 11-13 år. Det er utviklet av KFUK-KFUM-speiderne i samarbeid med Frosta og Åsen menigheter.

Ønsker du
å vite mer om hvor-
dan KFUK-KFUM-speiding
kan bli en del av din menighets
trosopplæringsplan, kan du sende
inn svarslippen eller kontakte oss
per telefon eller e-post. Du kan også
få besøk av en av en speider som kan
hjelpe dere med å starte en speider-
gruppe som drives av frivillige.

Start KFUK-KFUM-speiderarbeid!

KFUK-KFUM
speiderne

Du får:

- Et helhetlig trosopplærings-tilbud til barn og unge.
- Et tilbud som appellerer til både gutter og jenter.
- Besøk av en speider som kan hjelpe deg med å finne frivillige.
- Tilsendt gratis informasjonsmateriell.
- Tilbud om lokale og sentrale kurs.
- Oppstartsbidrag å kr. 2000,-/4000,-.
- Tilhørighet i et regionalt og sentralt nettverk.
- Forbilder som er viktige for barn og unges utvikling av egen tro og identitet.

padle
teltduk
skaperverk
burs

Svarslipp

- Ja, jeg ønsker å vite mer om speiding som trosopplæring.
- Ja, jeg ønsker å starte KFUK-KFUM-speidergruppe i menigheten vår.
- Ja, jeg ønsker å få besøk av en speider.

Navn:.....

Funksjon i menigheten:.....

Navn på menigheten:.....

Adresse:.....

E-post:.....

Telefon:.....

Sendes KFUK-KFUM-speiderne per post eller e-post.

Hva er KFUK-KFUM-speiding?

Kristen tro

KFUK-KFUM-speiderne formidler det kristne budskapet i rammen av friluftsliv og fellesskap. Mange speidergrupper drives i samarbeid med menighetene, og speiderarbeidet bidrar til et aktivt og variert tilbud til barn og unge.

Fellesskap

Speiderne knytter vennskap i små pat-ruljer, og er en del av et større fellesskap lokalt og nasjonalt. Internasjonalt er vi tilknyttet fire av verdens største barne- og ungdomsorganisasjoner: YWCA, YMCA, WOSM og WAGGGS. Som speidere opplever vi at speiderlov, speiderløfte, speiderdrakt og tradisjoner gir identitet og tilhørighet.

Friluftsliv

Naturen er en arena for lek, læring og samarbeid. Gjennom utendørsaktiviteter og opplevelser lærer vi å bli kjent med og sette pris på naturen. Friluftsliv er viktig for å lære om vårt felles forvalteransvar for skaperverket og for å utvikle evnen til å mestre utfordringer. Utfordringene vokser med alderen, fra det enkle friluftslivet i nærområdet til breturer og bestigning av høye topper.

Samfunnsengasjement

KFUK-KFUM-speiderne ønsker å frivillig gjøre noe for andre, både lokalt og globalt, og å delta aktivt for å påvirke samfunnet vi lever i. Samfunnsengasjement er viktig for å bevisstgjøre ansvaret vi har for andre mennesker, og for å synliggjøre verdigrunlaget vårt.

Personlig utvikling

Vi bruker patruljesystemet, veiledning og learning by doing som metoder i speiderarbeidet. Gradvis større utfordringer og tilpasset ansvar gir utvikling for hele mennesket ut i fra den enkeltes forutsetninger.

Adresse:

Norges KFUK-KFUM-speidere
Pb. 6810 St. Olavs plass, 0130 Oslo
Tlf: 22 99 15 50 Faks: 22 99 15 51
E-post: post@kfuk-kfum-speiderne.no

www.kfuk-kfum-speiderne.no
www.speiderprogram.no

KFUK-KFUM-speiding er TROSOPPLÆRING

- Alle menigheter bør ha en
KFUK-KFUM-speidergruppe!

KFUK-KFUM
speiderne

Retningslinjer for disponering av trosopplæringsmidler

Det tildeles årlig et beløp fra Sør-Hålogaland bispedømme som er øremerket formålet trosopplæring. Midlene kan ikke omdisponeres til andre formål. Ubrukte midler kan i liten grad overføres til nytt regnskapsår. Det er Vestvågøy kirkelige fellesråd som er vertsfellessråd for andelen som tildeles menighetene i Vest-Lofoten, og regnskapsfører bruk av midler.

Fordeling av midler på områder:

1. *Personalutgifter*

Det er et mål at personalutgifter ikke overstiger 80% av tildelte midler. Dette gjennomgås ved ledighet i stilling.

2. *Tiltak for barn 0 -14 år*

Alle menighetene disponerer min. 30 kr pr barn i alderen 0 – 14 år (til og med konfirmanntid) Midlene skal gå til å dekke tiltak som menighetene har. Menighetene kan bidra med midler ut over disse, f.eks fra offer, egenbetalinger mv.

3. *Tiltak for ungdommer 15 -17 år*

Tiltak for ungdom etter konfirmanntid disponeres felles. Det settes av midler som tilsvarer min. 30 kr pr ungdom. Det kan brukes til tiltak for flere menigheter og av enkeltmenigheter. Kirkevergen fordeler.

4. *Midler til felles disponering*

Det settes av felles midler til:

Felles arrangement: Felles tiltak som enten gjelder for hele prostiet eller Vest-Lofoten. Også arrangement utenfor Lofoten der organiserte gruppe fra flere menigheter reiser, kan prioriteres.

Felles kursmidler: Midlene prioriteres til kurs og opplæring både for frivillige og ansatte. Prioritering av kursmidler følger vanlige retningslinjer.

Generelle midler: Menighetene kan søke om midler til forsøk og utviklingstiltak.

5. *Administrasjonsutgifter*

Vertsfellessrådet tildeles 30.000 for merarbeid knyttet til personal-, administrasjons- og økonomioppfølging. IKT- program for koordinering av bl.a. trosopplæring og økte kostnader til produksjon og utsendelse av trosopplæringsmateriell, finansieres av trosopplæringsmidlene.

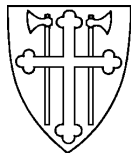
6. *Udisponerte midler.*

Det foretas en revisjon og eventuelt ny fordeling av personalutgifter 15.juni.

Alle udisponerte midler pr. 01.november, vil bli samlet i en felles pott. Disse midlene kan brukes til investeringer/tiltak for alle menighetene eller en menighet kan søke om å benytte/låne de til investeringer/tiltak som går ut over tidligere tildelte midler. Midlene tilbakeføres til fellesskapet over maksimalt 5 år. Det kan avtales å utføre tjenester i stede for å tilbakeføre midler. Det settes opp en avtale mellom menighetsråd og vertfellesråd. Bruk av udisponerte midler, avgjøres av vertsfellesrådet.

7. Retningslinjene gjelder fra 01.01.2011, og revideres når alle menighetene har fått godkjent sine trosopplæringsplaner, seinest 01.12.2012

Vedtatt av Vestvågøy kirkelige fellesråd 29.10.2010 sak 33/10, under forutsetning av godkjenning av fellesrådene i Flakstad og Moskenes.

DEN NORSKE KIRKE
Vestvågøy kirkelige fellestråd
Postboks 203, 8376 Leknes

STØRST AV ALT
TROSOPPLÆRING I DEN NORSKE KIRKE

Vestvågøy kirkelige fellestråd som vertsfellestråd og styring av trosopplæring

Vestvågøy kirkelige fellestråd er oppnevnt som vertsfellestråd for trosopplæringsarbeidet i Vest-Lofoten. Det innebærer at Vestvågøy kirkelige fellestråd skal forvalte statlig tilskudd til trosopplæring og ha arbeidsgiveransvaret for ansatte finansiert av trosopplæringsmidler.

Det er sju menigheter i Vest-Lofoten og i Vestvågøy kirkelige fellestråd er 5 menigheter representert. Det betyr at menighetene Flakstad og Moskenes i utgangspunktet ikke har en formel påvirkning på disponering av midlene. Det er viktig at interessene til alle menighetene blir ivaretatt. Og samtidig er det viktig at det ikke lages formelle ordninger som medfører nye beslutningsorgan i en fra før komplisert lokalkirkelig hverdag med mange beslutningsorgan.

Gode prosesser og innflytelse fra alle menighetsrådene, er en forutsetning for et godt felles arbeid med trosopplæring i området. Valgt alternativ for organisering av vertsfellestråd er slik:

I møtet der budsjett for følgende år behandles, møter Flakstad menighetsråd og Moskenes menighetsråd med en representant hver med møte- og stemmerett. Vestvågøy kirkelig fellestråd utvides altså i et avgrensa saksområde. Biskopens representant skal ivareta prestetjenestens interesser, og det er uavhengig av områdets størrelse. Kommunens representant skal ivareta kommunens interesser som i første rekke er økonomiske forpliktelser, og det er mulig å ivareta et kommunalt perspektiv siden midlene tilføres og er bundet til trosopplæringsformål.

På møtet i Vestvågøy kirkelige fellestråd som vertsfellestråd skal følgende saker behandles:

- Rapport for inneværende års arbeid av ansatte finansiert av trosopplæringsmidler
- Prioriterte arbeidsoppgaver for ansatte finansiert av trosopplæringsmidler
- Budsjett for kommende år
- Fordeling av eventuelt gjenstående trosopplæringsmidler (j.fr. retningslinjer)

Dersom det er større endringer i forutsetninger for budsjett og prioritering av arbeidsoppgaver, innkaller kirkevergen i Vestvågøy til møte i vertsfellestrådet.

Saken er behandlet og vedtatt i Vestvågøy kirkelige fellestråd, Flakstad kirkelige fellestråd og Moskenes kirkelige fellestråd høsten 2010.

Felles trosoppleringstiltak for Vest-Lofoten.

Selv om hvert menighetsråd er ansvarlig for å få utarbeidet og vedtatt en trosopplæringsplan for 0-18 år, vil det være hensiktsmessig å ha felles trosoppleringstiltak på flere områder. Da må vi ha en arbeidsmetode slik at vi får arbeidet fram felles tiltak og samtidig slik at det forankres i menighetsrådenes egne planer.

Gjennom tidligere drøftinger og vedtatte retningslinjer for forvaltning av trosopplæringsmidlene, er det primære ansvaret for barn og ungdom inntil 15 år (konfirmanter) knyttet til den enkelte menighet, mens tiltak 15 – 18 år skal gjøres felles. Men det vil likevel være tiltak som leirarbeid, barnekorgudstjenester mv. som er aktuelle for de yngre aldersgrupper. For flere av tiltakene vil prostiet og eventuelt samarbeid med flere prosti, være aktuelt.

Det foreslås en opprette et felles trosopplæringsutvalg for Vest-Lofoten, med et avgrensa mandat.

Mandat for felles trosopplæringsutvalg:

- Tidsavgrensning: 01.03.2012 (trosopplæringsplanene skal være godkjent våren 2012)
- Gjennomgang av felles tiltak for gruppen tom 12 år, komme med anbefaling av tiltak (både frittstående tiltak, felles gudstjenester mm)
- Gjennomgang av felles tiltak for ungdom 13 og 14 år, komme med anbefaling av tiltak (her vil det være både for Vestvågøy og felles)
- Gjennomgang av felles tiltak for ungdom 15 -18 år, komme med anbefaling av tiltak
- Se på hensiktsmessige tiltak som utføres i den enkelte menighet, men kan ha en felles mal (f.eks oppfølging av "Lys våken" året etter, tiltak for 14 åringer våren før konfirmasjon og lignende.)
- Ha samarbeid med menighetenes egne trosopplæringsutvalg ved behov, så foreslåtte tiltak får en god integrering i trosopplæringsplanene til den enkelte menighet

Felles trosopplæringsutvalg må gjøre noen refleksjoner om forholdet mellom egen menighet og felles arbeid. Det er viktig at det ikke blir en konkurranse om, men at vi legger til rette for tilhørighet og vekst i den kristne tro.

Sammensetning

2 frivillige/valgte medlemmer oppnevnt av menighetsråd fra Vestvågøy

2 ansatte fra Vestvågøy kirkelige fellestråd, oppnevnt av menighetsråd fra Vestvågøy

1 frivillig/valgt representant oppnevnt av Flakstad menighetsråd og Moskenes menighetsråd

1 ansatt fra Flakstad/Moskenes

1 ungdomsrepresentant, Vestvågøy

1 ungdomsrepresentant, Moskenes/Flakstad

Sekretær: koordinator for trosopplærings

DEN NORSKE KIRKE

Vestvågøy kirkelige fellesråd

UngMedarbeider

Målsetting:

- Få en bedre aldersspredning av ledere på våre aktiviteter.
- Avlaste oppgaver for andre stillinger.
- Rekruttere inn i frivillige oppgaver i kirke og organisasjoner lokalt eller på nye steder.
- Langsiktig rekruttering til stillinger i kirke og kristne organisasjoner.

Kompetanse/krav:

- Alderskrav, 16– 21 år (fra 1. vg.).
- Lederkurs (MILK, Lagets lederskole, ledererfaring ol.).
- Primært ungdom fra egne menigheter.

Eksempler på aktivitet:

- Klubben på Fygle.
- Tiltak i trosopplæring som Lys våken, 6 –års klubb, 4 år bok mv, avhengig av hvordan det gjøres i den enkelte menighet.
- Konfirmantarbeid som leir, lofotnatta, oppstartsaktiviteter og lignende.
- Annet barnearbeid som mangler ledere og der det kan utfylle andre ledere.
- Tiltak for jevnaldrene.

Krav til UngMedarbeider:

- Aktiviteter skal gjennomføres etter avtale.
- Oppgaver kan omfatte fra 5 til 15 timer pr måned, avgjøres etter avtale. Det kan jevnes ut over et semester Arbeidsperioden vil være 01.09 – 10.06.
- Nærmeste overordnede vil være trosopplæringskoordinatoren. Det kan oppnevnes en annen arbeidsleder.
- Ved flere UngMedarbeidere i Vest-Lofoten, kan det bli noen felles oppgaver og oppfølging som team.

Kostnad/honorar:

- Det utbetales honorar som vil variere fra 500 til 1500 pr måned, avhengig av avtalt timetall i måneden. Kostnaden for menighetsråd vil være honorar pluss arbeidsgiveravgift.
- Utgifter til tiltak i menigheten, er menighetsrådets ansvar å dekke, enten fra menighetens trosopplæringsmidler eller fra andre kilder. Utgifter til fellestiltak, vil dekkes av felles trosopplæringsmidler. Felles tiltak avtales med trosopplæringskoordinator.

Vedtatt i Vestvågøy kirkelige fellesråd den 08.06.2012 Revideres ved behov.

Kjernetekster i trosopplæringen. Forslag til bruk av tekster og tema etter alder.

I dette dokumentet er fokuset på tekstene sett i forhold til aldersgruppe. Hovedtyngden ligger altså på bibeltekstene i trosopplæringsplanen, sett i forhold til pedagogikken, religions- og utviklingspsykologien. Hvordan kan vi nærme oss tekstene ut fra barnas alder og utvikling? Ser vi for eksempel på målgruppa 0-3 år, vet vi at barn i denne alderen har et univers omfatter de nære relasjonene. Når vi skal presentere julebudskapet for målgruppa, vil det være naturlig å fokusere på julens lille familie; Maria, Josef og Jesus-barnet. Med stigende alder utvides barnets univers og vi kan bygge videre, der nye sider ved budskapet bygger på det barnet allerede kjenner. Jeg har valgt å introdusere tekstene på den aldersgruppen det kan være naturlig ut fra barns utvikling. Tekstene kan selvfølgelig brukes videre etter nedre aldersgruppe, men for at tabellen ikke skal ese for mye ut, har jeg valgt å ikke ta tekstene videre på hver alder etter introduksjonsalder. Jeg har likevel tatt med noen tekster knytta til høytidene og temaene «Skapelse og syndefall» og «De ti bud» videre, for å illustrere hvordan tekstene kan "bygges ut" etter alder og utvikling.

Jeg tar med litt om barns utvikling generelt, kort om Eriksons 8 stadier (se anbefalt litteratur) og litt om den religiøse utviklingen ut fra Fowlers teori. (Se dokumentet; "Systematisk fremstilling. Barns religiøse utvikling", for den som vil se litt mer på teorier om religiøse utvikling.) Alder og modenhet følger ikke samme "løype" for alle barn. Det betyr at vi må ta høyde for individuell tilpasning, slik skolen gjør. Det vil også være variasjoner blant oss som skal formidle tekstinholdet; både teologisk ståsted, hvor vi mener hovedfokus bør være og hva vi synes er den beste konkretiseringen.

Lista må ses på som det forslaget det er. Det er fritt fram for egne tilpasninger og vinklinger. Hovedsaken er at det treffer aldersgruppa. Legger vi "lista for høyt" i forhold til modning, "mister" vi ungene. Ved formidling i en gudstjeneste, med flere aldersgrupper, må vi ofte ivareta bredden. Det kan likevel være lurt å bevisst velge hovedmålgruppe og heller være tydelig på det. Særlig er dette viktig når vi inviterer avgrensa aldersgrupper til trosopplæringstiltak (4-årsbok, 6-årsbok, tårnagenter, lys våken osv). Her må vi ofte tenke at de som er utenfor denne gruppa "får det de får" av gudstjenesten denne dagen. I aldersavgrensa grupper og opplegg er det viktig at vi spisser budskapet for den aktuelle alderen, både i valg av tekster, temaer og konkretisering. Vi må starte der ungene er, ikke der de "burde være". Dette er særlig viktig å ha i tankene i breddeiltakene. Det er slik en utfordring å tilpasse for både de som kjenner mye og de som kjenner lite av trosinnholdet.

Litteraturliste og tips til sanger og konkretisering; se siste side.

Forslag til bruk av bibeltekster og tema etter alder. *Forkortelser: Se s. 10 i Tekstbok for Dnk eller på nettsida (vedtak om nye teksttrekker)

Alder	Tema Uttheva: høytider	Bibeltekst Andre tekster	Tekstrekka *	Forslag til konkretisering, fokus og symboler. >Breddetiltak Uttheva: Kirkens tro og tradisjon	Utvikling
0-3 år	Juleevangeliet	Luk 2,1-20	Julaft A	- Fortelling, bilder og sanger. Julespill. Fokus; den lille familien Maria, Josef og Jesus-barnet. (gjenkjennelse) Symbol: Stall og krybbe.	Erikssons 8 stadier: 0-1 ½ år: tillit/mistillit 1 ½ -3 år: selvstendighet/tvil 3-6 år: initiativ/skyldfølelse Utvikling generelt: 0-1 ½ år: -grunnlag for selvbylde legges -nære relasjoner - begynnende språkutvikling 2-3 år: -språk; 2 år: ord. 3 år: setninger -konkret tenkning - relasjoner videre ut (barnehage...) - begynnende empati med jevnaldrende - imaginær venn vanlig (2-5 år) -kjønnsidentitet formes 4-6 år: -godt ordforråd -lære sanger -forteller - kan kategorisere - begynnende abstrakt tenkning (eks. tid, tall, mengde)-større sirkler av relasjoner (venner) -lærer samværsregler ved å imiterer - utvikler samvittighet og empati -enkel beskrivelse av følelser -bevisst hukommelse,
	Jesus metter 5000	Joh 6, 1-15	12sit F	- Fortelling, bilder og sanger. - Dramatisering/dramatiserende lek.	
	Jesus går på vannet	Joh 6, 16-21	_	- Fortelling, bilder og sanger. - Dramatisering/dramatiserende lek.	
	Jesus tar imot barna	Mark 10, 13-16	3sit F	- Fortelling, bilder og sanger. - Dramatisering/dramatiserende lek.	
	Sauen som ble funnet	Luk 15, 1-7	7sit I, 17mai F	- Fortelling, bilder og sanger. - Dramatisering/dramatiserende lek.	
	Velsignelsen	4. Mos 6, 22-27	Nydag I	- Velsigne; som på slutten av gudstjeneste (løftede hender og korstegn) eller legge handa på hodet til hver enkelt (konkret, fysisk), syng velsignelsen...	
	Skapelsen	1. Mos 1,1-2,4	Pånatt A, Pidag II, 19sit F, Jonsok III, 3siå I	- Fortelling, bilder og sanger. - Fokus; det konkrete, dyr, fugler, planter... Sanger. - Symbol; blomst.	
	Jesu nærvær	Matt 28, 20b	Treen I	- Fokus: Jesus er alltid med meg, trygghet, tillit. Sanger (eks "Jeg er trygg hos deg")	
4-6 år	Juleevangeliet	Luk 2,1-20 , ev. Matt 2, 1-12	Julaft A	- Fortelling og bilder. Sanger. - Julespill. - Fokus; Jesus, Maria, Josef, engel, gjeterne, vise menn. - Symbol: Engel, stjerne.	
	Påskefortellingen	Matt 26, 1 - 28, 10	Palm II, Skjær I, Lang I, 1sif III, Pådag II + F	- Fortelling og bilder. Sanger (glad og trist). - Påskevandring. Konkrete stasjoner (palmer og klær, brød og saft) Smake/kjenne. Dramatiserende lek. - Symbol: Palme, kors.	
	Kristi Himmelfart	Apg 1, 1-14	KrHi F, I,I,III	- Fortelling og bilder/film. Sanger. Fokus; usynlig men likevel nær. - Symbol: Sky	

Alder	Tema Uttheva: høytider	Bibeltokst <i>Andre tekster</i>	Tekstrekka *	Forslag til konkretisering, fokus og symboler. >Breddetiltak Uttheva: Kirkens tro og tradisjon	Utvikling
	Dåps- og misjonsbefalingen	Matt 28, 16-20	Treen I	- Fokus: Dåpen . Identitet som Guds barn. >4-årsbok?	<p>”mysterier» rundt liv/død, graviditet/fødsel er viktige temaer -ivrig etter å lære -4-5 år: verdensmester 6-7 år: - sensitiv (store forandringer/ forventninger)</p> <p>Religiøs utvikling; Fowler</p> <p>0-3 år: -grunnlaget for utviklingen blir lagt: tillit. - traumatiserte barn kan bli hindret i å utvikle tillit og tro - går over til neste stadium når det begynner å snakke</p> <p>3-6 år: -preget av fantasi og egosentrisitet - troen utvikles ved at barnet overfører sine følelser og erfaringer til andre situasjoner og imiterer uttrykkene for tro som det har observert (eks. Bønn, lystenning, nattverden...)</p>
	Pinsedag (ev. 6 år)	Apg 2,1-13	Pidag I,II,III,F Same III	- Fortelling og bilder/film. Sanger. - Fokus; kirkas fødselsdag, usynlig men likevel nær - Symbol: Ildtunge, Ånden som vinden. - Illustrasjon: drage? >6-årsbok?	
	Det dobbelte kjærlighetsbud	Matt 22, 37-40	Same II	- Tekstinnhold, bilder/film og sanger. – Illustrere med bibelhistorier (eks. Den barmhjertige samaritan) og kjente situasjoner. - Fokus; empati. Vår kjærlighet, også omfatte Skaperen, vår Far.	
	Den barmhjertige samaritan	Luk 10,25-37	22sit III,F	- Fortelling, bilder/film eller dramatiserende lek. Sanger. - Fokus; empati, omsorg. Se over.	
	Den gylne regel	Matt 7, 12	6sip II	- Bibelhistorier, andre historier, kjente situasjoner/situasjonsspill - Fortelling/bilder/film/drama, sang - Fokus; empati, omsorg. Se over.	
	Skapelsen	1. Mos 1,1-2,4	Pånatt A, Pidag II, 19sit F, Jonsok III, 3sia I	- Fortelling og bilder/film. - Fokus; Historien; det konkrete, men videre; mangfold av planter, dyr, og mennesker, søsken på samme jord. - Symbol; stjerne (Creator’s Star)	
	Du har skapt meg på skremmende underfullt vis	Salme 139	Minne III	- Knytte til skapelsen av jorda. Sanger. - Fokus: Jeg er skapt av Gud, og fantastisk flott! Fødsel, kroppen. Samarbeide med helsesøster? Skaperverket er i Guds hand; jeg er i Guds hand.	
	Enkens sønn i Nain	Luk 7,11-17	17sit II	- Fortelling, bilder/film. Sanger. - Fokus; døden og håpet. Gi trygghet. Tid til å samtale. Vær obs på forskjeller i utviklingstempo.	
	En far som ventet	Luk 15,11-32	BoB III	- Fortelling og bilder/film/dramatiserende lek. Sanger. - Fokus; å gjøre dårlige valg, «å komme heim» - angre, gjøre opp.	
	Herren er min hyrde	Salme 23	3sipIII	- Illustrere med bibelhistorier (eks. «Sauen som ble funnet») og med bilder/film/sanger. - Fokus: trygghet, Guds omsorg.	
	Den nye himmel og jord	Åp 1,1-2;21,1-5	3sia I	- Illustrer m. bibelhistorier («Enkens sønn i Nain»?) med bilder/film, sanger. - Fokus; døden og håpet. Gi trygghet, tid til samtale.	
7-9 år	Juleevangeliet	Luk 2,1-20 <i>Matt 2, 1-12</i>	Julaft A	- Julespill eller bilder/fortelling/sang. Fokus; velge synsvinkelen til en/fler av rollene i juleevangeliet (vismennene? – kommer til alle folk) Symbol: Stjerne, ev. globus/lysgloben.	Erikssons 8 stadier:

Alder	Tema Uttheva: høytider	Bibeltekst <i>Andre tekster</i>	Tekstrekka *	Forslag til konkretisering, fokus og symboler. >Breddetiltak Uttheva: Kirkens tro og tradisjon	Utvikling
	Påskefortellingen	Matt 26, 1 - 28, 10	Palm II, Skjær I, Lang I, 1sif III, Pådag II+F	- Påskevandring ev. fortelle. Bilder. Sanger. - Fokus; dagene (hvorfor heter det palmesøndag, skjærtorsdag..?) - Symbol: Palme, brød/vin , kors, sol (dagene). >Tårnagenter?	6-12 år: arbeidslyst/ mindreverdighet
	Kristi Himmelfart	Apg 1, 1-14	KrHi F, I,II,III	- Fortelling, bilder/film. Sanger. Fokus: Løftet om Den Hellige Ånd. Symbol: Hand (Faderens høyre hand)	Utvikling generelt: 7-9 år: - organisere seg selv - sosiale ferdigheter - egen identitet (ofte «merkelapp-preget», mestring viktig) - konkurranse (likemann blir rival) -kjønnsbarrierer (gutte-/jentelus)
	Dåps- og misjonsbefalingen	Matt 28, 16-20	Treen I	- Fortelling, bilder/film. Sanger. Fokus: Misjon , misjonsprosjekt?	
	Pinsedag	Apg 2,1-13	Pidag I,II,III,F Same III	- Fortelling og bilder. Sanger. - Fokus; kirkas fødselsdag, usynlig men likevel nær - Symbol: Ildtunge. - Illustr; drage (Ånden og vinden)? >Tårnagenter?	
	Skapelsen	1. Mos 1,1-2,4	Pånatt A, Pidag II, 19sit F, Jonsok III, 3siå I	- Fortelling og bilder. Sanger. - Fokus; historien; det konkrete utdypes, skapt i Guds bilde, menneskets ansvar for jorda og hverandre. Symbol; jordkloden, bruke lysgloben?	10-12 år: -kritisk tenkning -opptatt av verden rundt - finne ut av ting, resonere, noen kan takle abstrakt tenkning - mer kompliserte forhold til jamaaldringer (særlig jenter) -venners regler viktigere - beg. uavhengighet og nysgjerrighet på voksenlivet (start på pubertet, særlig jenter) - mestring i aktiviteter gir selvtilitt
	Du har skapt meg på skremmende underfullt vis	Salme 139	Minne III	- Dialog. - Fokus: Jeg er skapt av Gud, i hans bilde; identitet, evner, muligheter og normer. Undring; sett av Gud hele livet. Guds plan (mening) og omsorg for livet. Sanger.	
	Hva er da et menneske?	Salme 8	7sit III	- Dialog. - Fokus: Jeg, skapt av Gud, en liten del av Guds store skaperverk. Samtidig satt høyt av Gud. Undring; skaperverkets mikro og makro. Bilder og illustrasjoner. Sanger.	
	Syndefallet	1. Mos 3,1-24	23sit F	- Fortelling og bilder. Sanger. - Fokus; det ondes opphav. - Symbol: Slangen.	
	Herrens bønn Vår Far /Fader vår	Matt 6,6-13	6sip III	- Lese teksten. - Fokus; bønn . Hva er det å be, hvordan be, hva kan vi be om? Lære å bruke lysgloben til bønn?	
	Budene	2 Mos 19,20; 20, 1-20 (20, 13-17)	11sit II	-5., 6., 7., 9. og 10. bud. - Kjente situasjoner, situasjonspill? - Fokus; Budene er gode levereregler for oss selv og vår neste.	Religiøs utvikling; Fowler 7-12 år: -tenker mer logisk og ser sammenheng mellom årsak og virkning - stor interesse for myter og fortellinger, og søker
	Guds rike er som sennepsfrøet	Mark 4,30-34	Såm II	- Fortell liknelsen. Bilder, sanger. Vise frø, plante. - Symbol: liturgisk farge, grønn.	

Alder	Tema Uttheva: høytider	Bibeltekst <i>Andre tekster</i>	Tekstrekka *	Forslag til konkretisering, fokus og symboler. >Breddetiltak Uttheva: Kirkens tro og tradisjon	Utvikling
10-12 år	Juleevangeliet	Luk 2,1-20	Julaft A	Julevandring? Bilde/Fortelling. Fokus; velge synsvinkelen til en/fler av rollene i juleevangeliet (gjeterne? - kommer til dem som blir sett ned på). Kulturell og historisk bakgrunn. Symbol: Engel, hjerte, (noe som symboliserer det å være utenfor?) 2. trosartikkel	forklaringer - fortsatt tendens til å tolke det de hører bokstavelig - imiterer ikke lenger, men identifiserer seg med andres tro eller tar avstand fra den - tvil
	Guds barn	Joh 1,9-12	Lysm I	- Knytte opp mot juleevangeliet. Bruke lyset som bilde, ev. kombinert med julekrybba. - Fokus: Hvorfor Gud sendte sin sønn. >Lys Våken (advent)?	
	Påskefortellingen	Matt 26, 1 - 28, 10	Palm II, Skjær I, Lang I, 1sif III, Pådag II,F	- Påskevandring /fortelle. Synsvinkelen til personer (Tomas-tvil/tro). Kulturell og historisk bakgrunn. Bilder/film. Sanger. Symbol: Spikrer/nagler, sårmerker. 2. trosartikkel	
	Jesus og Tomas	Joh 20,24-29	2sip III,F	Se over.	
	Såret for våre overtredelser	Jes 52,13-53,5	Fastel II,III, 18sit I	- Stedfortredende død. Illustrer med historia om Maximilian Kolbe? - Symbol: Pelikanen.	
	Kristi Himmelfart	Apg 1, 1-14 <i>Joh 16, 7</i>	KrHi I,II,III,F	- Fortelling og bilder/film. Sanger. - Fokus: Hvorfor Kristi himmelfart? Symbol: tallet 40 (prøvetid, forberedelsestid). 2. trosartikkel	
	Dåps- og misjonsbefalingen	Matt 28, 16-20	Treen I	- Fortelling/tekst og bilder/film. Sanger. - Fokus: Jesus med alle dager v. 20. Ta tvil på alvor; noen tvilte v. 17 Dialog.	
	Pinsedag	Apg 2,1-13	Pidag I,II,III,F Same III	- Fortelling/tekst og bilder/film. Sanger. - Fokus: usynlig men likevel nær. Ånden skaper troen i oss. - Symbol; duen, tallet 50 (pentekoste). -3. trosartikkel	
	Åndens frukt	Gal 5,16-26 (22-23)	19sit I	- Fokus: Det vi gjør <i>skaper</i> noe; godt el. dårlig. Ånden skaper det gode i oss. - Bruke forskjellig frukt; forskjellig smak, næringsinnhold...	
	Skapelsen	1. Mos 1,1-2,4	Pånatt A, Pidag II, 19sit F, Jonsok III, 3siå I	- Fortelling, bilder og sanger. - Fokus; a)historien, menneskets ansvar for jorda, miljøvern b) jeg er skapt av Gud c) skapelse og utviklingslære. Dialog. - Symbol: Guds hånd -1. trosartikkel.	
Du har skapt meg på skremmende underfullt vis	Salme 139	Minne III	- Fokus: Jeg er skapt av Gud, i hans bilde, med muligheter og ansvar i møte med det gode og det onde i livet. Dialog.		
Syndefallet	1. Mos 3,1-24	23sit F 2SIF ii	- Fortelling og bilder. Sanger. - Fokus; det onde ødelegger Guds skaperverk. Gud lager en redningsplan – Dialog - Symbol: sverdet og korset		

Alder	Tema Uttheva: høytider	Bibeltekst <i>Andre tekster</i>	Tekstrekka *	Forslag til konkretisering, fokus og symboler. >Breddetiltak Uttheva: Kirkens tro og tradisjon	Utvikling
	Budene	2 Mos 19,20; 20, 1-20 (20, 1-11)	11sit II	1., 2. og 3. bud. - Fokus: Budene er gode leveregler i forholdet vårt til Gud. Guds hellighet. Dialog. Symbol; tallet 10 (det fullstendige)	
	Samuel i tempelet	1 Sam 3	19sit III Ref F	- Fortelling og bilder. Sanger. Fokus: Gud har noe å si oss; å kjenne Guds stemme. Du kan være medarbeider i kirka .	
	Gud kaller Moses	2 Mos 2,23- 3,15; 4,10-16	9sit F 1mai III	Fortelling og bilder. Sanger. Gud gir oss ikke større oppgaver enn vi kan klare. Han hjelper oss når det er vanskelig.	
	Jesus som 12-åring i tempelet	Luk 2,41-52	KrÅp II 3sia F	- Fortelling og bilder. Sanger. Fokus: Jesu barndom; Guds Sønn. Å høre til i Guds hus. Kirka ; et hjem for oss.	
	Jesus hos Marta og Maria	Luk 10,38-42	15sit II, F	- Fortelling og bilder. Sanger. Fokus: Å være og å gjøre.	
	Tolleren og fariseeren	Luk 18,9-14	BoB II	- Fortelling og bilder. Sanger. Fokus: Å komme til Gud som den jeg er; ærlighet. Ikke se ned på andre, men se dem som Gud ser dem.	
	Jesus er veien, sannheten og livet	Joh 14,6	2sia I, F 4sip III	- Bibeltekst, bilder, sanger - Fokus: Jesus, vår vei til Gud. Hvorfor bare Jesus? Tvil/tro. Dialog	
	Den lille bibel	Joh 3,16	4sit II, Sfpi II	- Bibeltekst, bilder, sanger - Fokus: Guds kjærlighet, tro, frelse. Bibelen > Bibelutdeling og -kurs?	
	Av nåde er dere frelst	Ef 2,1-10 (8-10)	4sit II	- Fokus: Frelse. Nåde/gjerninger. Illustr: Gave. Tema; «Å skryte av seg selv»?	
13-15 år	Juleevangeliet	Luk 2,1-20	Julaft A	- Julevandring? Bilde/fortelling/film, sanger. - Fokus; synsvinkelen til en/fler av rollene i juleevangeliet. (eks. Maria, 15 år? Kommer til tenåringen) Kulturell/historisk bakgrunn. Symbol: Hjerter, liturgisk farge; hvit. El. julekrybbas el. juletreets symboler Lære 2. trosartikkel (konf).	Erikssons 8 stadier: Ungdomstid: Identitet/ rolleforvirring Utvikling generelt: 13-15 år: -identitetskrise -selvopptatt - venner viktig; begge kjønn, kjæresten -systematisk/ abstrakt tenkning, resonere/ vurdere, tenke hypotetisk -
	Påskefortellingen	Matt 26, 1 - 28, 10	Palm II, Skjær I, Lang I, 1sif III, Pådag II + F	- Påskevandring (ev. bidra til vandring for yngre aldersgrupper)/Fortelle, bilde/film, sanger. - Fokus: Synsvinkelen til personer (Peter-Judas? -å svikte/forråde - tilgivelse). Kulturell/historisk bakgrunn. Bilde/film/sang. Symbol: Hane, sølvpenner, liturgisk farge, lilla. Lære 2. trosartikkel (konfirmanter).	
	Såret for våre overtredelser	Jes 52,13-53,5	Fastel II,III, 18sit I	- Bibeltekst, sanger. – Fokus: Stedfortredende død. Lidelsens problem? Nattverden . Symbol: Tornekronen.	

Alder	Tema Uttheva: høytider	Bibeltekst <i>Andre tekster</i>	Tekstrekka *	Forslag til konkretisering, fokus og symboler. >Breddetiltak Uttheva: Kirkens tro og tradisjon	Utvikling
	Dåps- og misjonsbefalingen	Matt 28, 16-20	Treen I	- Lære befalingen . - Fokus: Linjen; dåp og konfirmasjon , identitet som Guds barn, misjonsansvaret. Misjonsprosjekt (s. m. 7-9-åringene)?	<p>personlig moral (egne valg) - frigjøring (reforhandling av tidligere roller) - se at dagens valg/handlinger får følger for framtida - sette personlige mål for framtida - forutse konsekvenser av alternativer</p> <p>16-18 år: - går mot uavhengighet - bekymring for framtida - utvikler videre abstrakte evner - større kapasitet til målsetting og viktige valg - evne til å inngå kompromiss - eksperimenterer og tar risiko - selvopptatt</p> <p>Religiøs utvikling; Fowler 13 år - ung voksen: - sliter med identitet - kjemper med synspunkter og følelser, og prøver å samle dem i en enhetlig tro - opptatte av hva andre synes og mener; troen er på vei til å bli slik andre forventer - tenkningen er abstrakt, og troen begynner å bli personlig - blir ungdommen sviktet, kan det få følger for utviklingen videre (hos mange stopper trosutviklingen her)</p>
	Kristi Himmelfart	Apg 1, 1-14	KrHi F, I,II,II	- Fortelling/bibeltekst. Sanger. - Fokus: usynlig men likevel nær, trygghet. - Symbol: Hand fra sky. - Lære 2. trosartikkel (konf).	
	Talsmannen	Joh 14,16-18	Pidag II	- Bibeltekst. Sang. - Fokus; Den hellige Ånd, hos oss og i oss. Tema; «Ikke foreldreløs.»?	
	Pinsedag	Apg 2,1-13	Pidag I,II,III,F Same III	- Fortelling/bibeltekst. - Fokus; Ånden; usynlig og nær, skaper det gode og troen i oss. (oppsummering). - Symbol; trekant (treenigheten), liturgisk farge; rød - Lære 3. trosartikkel (konfirmanter).	
	Åndens frukt	Gal 5,16-26 (22-23)	19sit I	Se over og 10-12 år.	
	Skapelsen	1. Mos 1,1-2,4	Pånatt A, Pidag II, 19sit F, Jonsok III, 3sia I	- Fortelling og bilder. Sanger. - Fokus; a) skapelseshistorien, menneskets ansvar for jorda, miljøvern b) jeg er skapt av Gud. - Symbol; jordkloden i Guds hånd., liturgisk farge; grønn. - Lære 1. trosartikkel (konf).	
	Du har skapt meg på skremmende underfullt vis	Salme 139	Minne III	- Dialog. - Fokus: Jeg er skapt av Gud, i hans bilde; identitet, evner, muligheter og normer. Muligheter og ansvar i møte med det gode og det onde i livet.	
	Syndefallet	1. Mos 3,1-24	23sit F 2SIF ii	- Fortelling og bilder. Sanger. - Fokus; «den onde arven». Behov for frelse/redning. - Symbol: torner, liturgisk farge; lilla	
	De ti bud	2 Mos 19,20; 20,1-20	11sit II	- Alle 10. - Fokus: Hva er det å drepe, stjele, lyve...? Jesu innskjerping av budene. Vårt ansvar for oss selv og vår neste. Lære budene (konf).	
	Sosial rettferdighet	Amos 5,7-15	Rettf II	- Dialog. Fokus: Hvem er «stormennene» i vårt samfunn? Å ta ansvar (konkret). «Noen må våke i verdens natt»	
	Bergprekenen	Luk 6,20-49	AH III, 1mai I, 9sit III	- Dialog. Fokus: Salig? (fattig, sulten, sørgende, utstøtte) Ve? (rike...) Knyttes til KN-aksjon?	
	Jesus og den rike unge mannen	Luk 18,18-30	13sit F	- Dialog. Fokus: Skatten i himmelen, Guds rike, evig liv? Meg og den rike unge mannen; likheter/forskjeller? Kamelen og nåløyet?	
	Gled dere!	Fil 4,4-8	4sia II Same II	- Bibeltekst, sanger. - Fokus: Gleden i Herren, bekymring og bønn , Guds fred.	
	Guds kjærlighet	1 Joh 4,7-11	7sit I	- Bibeltekst, sanger. - Fokus; Kjærligheten kommer fra Gud. Typer kjærlighet: Guds kjærlighet (agape), vår kjærlighet til Gud og til medmennesker. (ev. knytte til samlivstema; eros) - Symbol; hjerte	

Alder	Tema Utneva: høytider	Bibeltekst <i>Andre tekster</i>	Tekstrekka *	Forslag til konkretisering, fokus og symboler. >Breddetiltak Utneva: Kirkens tro og tradisjon	Utvikling
	Kjærlighetens høysang	1 Kor 13	BoB III 10sit II	- Bibeltekst, sanger. - Fokus; tro, håp, kjærlighet. Kjærlighetens vesen. - Symbol: kors/anker/hjerte	Ung voksen: -troen blir selvstendig - har troen fått utviklet seg, vektlegges fornuft, kritisk vurdering av autoriteter og selvrefleksjon -troen så sterk at den kan tåle gruppepress. Erikssons 8 stadier: Ung voksen: Intimitet/ isolasjon
	Tilgi meg Gud	Salme 51	–	- Bibeltekst, sanger. - Fokus; Guds hellighet og menneskets behov for tilgivelse. Hva tilgivelse er og ikke er. Forsoning. - Symbol; liturgisk farge; lilla.	
	Bønn, klage og tillit	Salme 71	–	- Bibeltekst, sanger. - Fokus; «Vær ikke langt borte..» bønn og tillit. Klagens plass i livet og i Bibelen.	
	Guds løfte til Abraham <i>Velsignelsen</i>	1 Mos 12,1-3 4. Mos 6, 22-27	Apost I, Olsok F <i>Nydag I</i>	- Fortelling/bibeltekst, sanger. - Fokus; kall og velsignelse.	
16-18 år	Juleevangeliet	Luk 2,1-20 <i>Joh1,1-18 (1-12)</i> <i>Matt 2, 1-12</i>	Julaft A	- Fortelling /bibeltekst, bilder/film, sang. - Fokus; Jesus, Guds sønn, verdens frelser - kommer til meg og alle folk. El. Ordet ble menneske (Joh 1) Symbol: julekrybbas eller juletreets symboler. 2. trosartikkel.	
	Guds løfte til David og hans ætt	2 Sam 7,1-17	–	- Fortelling/bibeltekst, sanger. –Fokus; løfte til Davids slekt; konger til evig tid – Jesus; Davids sønn. Symbol; krone.	
	Påskefortellingen	Matt 26, 1 - 28, 10	Palm II, Skjær I, Lang I, 1sif III, Pådag II + F	- Påskevandring (ev. å bidra til vandring for yngre aldersgrupper). Påskemåltid? Sammenhengende lesing av lidelses- og oppstandelseshistorie. Kulturell og historisk bakgrunn. Symbol: Lam/lam m. kors/lam m. seiersfane. 2. trosartikkel.	
	Såret for våre overtredelser	Jes 52,13-53,5	Fastel II,III, 18sit I	- Bibeltekst, sanger. - Fokus: Stedfortredende død. Helbredelse?	
	Den store soningsdagen	3 Mos 16	–	- Bibeltekst, sanger. - Fokus: sonoffer i GT og NT. Jesus som Guds lam. - Symbol: Lammet/lammet med kors.	
	Dåps- og misjonsbefalingen	Matt 28, 16-20	Treen I	- Bibeltekst, sanger. - Fokus: Å være disippel; Kall til tjeneste og løfte om Jesu nærvær. Mine oppgaver?	
	Kristi Himmelfart	Apg 1, 1-14 <i>(Joh 16, 7)</i>	KrHi F, I, II, III	- Fortelling/bibeltekst, film. Sanger. Fokus: Løftet om Jesu gjenkomst. <i>El. hvorfor Kristi himmelfart.</i> Symbol: Ørn i flukt - 2. trosartikkel	
	Talsmannen	Joh 14,16-18 <i>14, 26/15, 26/16,8</i>	Pidag II	- Bibeltekst. Sang. - Fokus; Den hellige Ånd, talsmannen; trøster, hjelper, formaner, advokat.	
	Pinsedag	Apg 2,1-13	Pidag I,II,III,F	- Fortelling/bibeltekst. - Fokus; fylt av Den hellige ånd..? v. - Symbol;	

Alder	Tema Uttheva: høytider	Bibeltekst <i>Andre tekster</i>	Tekstrekka *	Forslag til konkretisering, fokus og symboler. >Breddetiltak Uttheva: Kirkens tro og tradisjon	Utvikling
			Same III	liljen. - 3. trosartikkel	
	Livet i Ånden (Åndens frukt)	Gal 5,16-26	19sit I	- Bibeltekst. Sang. –Fokus; Striden mellom Ånden og ”kjøttet”: forskjellige frukter. Bruke gode og dårlige frukter som konkretisering?	
	Skapelse	1. Mos 1,1-2,4 -1. Mos 2,4-25 -Åp 22,1-5	Pånatt A, Pidag II, 19sit F, Jonsok III, 3siå I -Same F -Lysm III	- Fortelling/bibeltekst og bilder. <u>Ute-tema?</u> Sanger. - Fokus; skapelse og nyskapelse. - Symbol; Alfa og Omega, Livets tre. - 1. trosartikkel.	
	Den nye himmel og jord	Åp 1,1-2;21,1-5	AH F 3siå I	Se over. - Symbol; tallet 12 (den nye jord)	
	Syndefall	1. Mos 3,1-24	23sit F 2SIF ii	- Fortelling/bibeltekst. Sanger. - Fokus; «Har Gud virkelig sagt?» Fristelsen. «La oss ikke komme i fristelse.» (Vår Far) Å kjempe mot det onde. Symbol; kunnskapens tre, frukten	
	Fred med Gud, rettferdiggjort av tro	Rom 5,1-11	Pidag III Minne I	- Bibeltekst. Sang. - Fokus; Jesus, vår rettferdighet (tilregna), forsoning.	
	Herren er vår Gud	5 Mos 6,4-9	Såm III Treen I	- Bibeltekst. Sang. - Fokus; trobekjennelser , bare en Gud! Å bekjenne med livet, og om nødvendig med ord.	
	Møte med Den hellige	Jes 6,1-8	Treen III 11sit F	- Bibeltekst. Sang. - Fokus: Gud kaller Jesaja; ”Hvem skal jeg sende, og hvem vil gå for oss?” Mitt svar på Guds kall?	
	Lovsyng Gud!	Salme 150	–	- Bibeltekst. <u>Sang!</u> - Fokus: Lovsang; hvorfor og hvordan? Synge forskjellige typer lovsang (flere gloria, andre lovsangsvers..). Ha med organist/band?!	

Forslag til bruk av tekster til sammenhengende lesing:

			Utferden fra Egypt,	10-12 år	Kombinert med film og ”de 10 bud».
Evangeliet etter Markus,	13-15-åring	I konfirmantåret.	Ruts bok,	13-15 år	Dialog/undervisning i grupper.
Paulus brev til filipperne,	16-18 år	Dialog/undervisning i grupper.	Jona	10-12 år	Kombinert med film
Paulus brev til efeserne,	16-18 år	Dialog/undervisning i grupper.			

Tips til konkretisering (for barn (opp til ungdomsskolealder):

Motto for innsamling av ideer til konkretisering: Stjel som ravner, og del raust med andre som driver med trosopplæring!

Søndagsskolen Norge (SN, tidligere Norsk søndagsskoleforbund), har gode bilder (plansjer og digitalt) til bruk i trosopplæringa. Man kan også lage lysbildeserier ved å skanne bilder fra bøker, men da må man være nøye med å følge regler om opphavsrett. Sjekk fellesrådets avtale med Kopinor. SN har også opplegg for de forskjellige aldersgruppene, som kan være en god investering. Til hjelp til sangvalg, anbefales Barnesalmeboka, med notebok og cd. IKO's cd-er for høytidene er også gode: Gloria (jul), Lucia, Hosianna (påske), Halleluja (pinse). Til disse finnes det et notehefte med tips til hvordan sangene kan brukes.

Sanger:

Barnesalmeboka, IKO 1999, ISBN: 9788254306048 (for barn 6 år - ungdom)

Barnesalmeboka - spillebok, Verbum 2005, ISBN: 9788254309841

Barnesalmeboka – cd,

Nettsider:

Dnk: <http://www.kirken.no>

Barn og Tro: <https://www.barnogtro.no/>

IKO: <http://www.iko.no>

Søndagsskolen Norge: <http://www.nssf.no>

Anbefalt litteratur:

Utviklingspsykologi, religionspsykologi og -pedagogikk

Asheim/Mogstad: *Religionspedagogikk. Tolkning, undervisning og oppdragelse*, Universitetsforlaget 1996, ISBN 9788200025412 (8200025411)

Askland/Sataøen: *Utviklingspsykologiske perspektiver på barns oppvekst*, Gyldendal akademisk 2009, ISBN 9788205386877 (8205386870)

Evenshaug/Hallen: *Barne- og ungdomspsykologi*, Gyldendal akademisk 2000, ISBN 9788241710988

Evenshaug/Hallen: *Barnet og religionen. Barnets psykologiske forutsetninger for religion*, Universitetsforlaget 1989, ISBN 9788200028109 (8200028100)

Fougner, Jorun: *Gud i barnehagen. Om barn, religion og etikk*, Tano Aschehoug 1999, ISBN 9788251833301 (8251833302)

Hansen, Bjørn (red): *Møtepunkt - en samtale med Gud. Bønnebok for ungdom*, KABB og Trosopplæringsreformen DNK 2010

Trosopplæring

Sagberg, Sturla (red): *Barnet i trosopplæringen*, IKO 2008, ISBN 9788271128654

Torgauten, Tor Ivar: *Kirkeårets fortellingstekster 1. Trosformidling for alle ved hjelp av fortellingstekstene fra advent til påsketiden*, IKO 2011, ISBN 9788282490481

Kirkeårets fortellingstekster 2. Fra Kristi himmelfartsdag til siste søndag i kirkeåret, IKO 2012, ISBN 9788282490672

Artikler om trosopplæring, IKO.no

05.okt. 2007: Unge frivillige medarbeidere i menighetene (Geir Hegerstrøm, IKO i avisen Dagen)

Prismet nr.3 2007:

Det myndige barnet: Om å myndiggjøre barnet og møte det som subjekt